POŠTOVANI POLJOPRIVREDNI PROIZVOĐAČI I DRAGI GLEDAOCI DOBRO DOŠLI U „ZELENU PROGNOZU“
DANAS VAS INFORMIŠEMO O STANJU U USEVIMA KROMPIRA I POTREBI SPROVOĐENJA MERA ZAŠTITE
.....

FAZE RAZVOJA KROMPIRA

NA PODRUČJU VOJVODINE USEVI KROMPIRA SE U ZAVISNOSTI OD LOKALITETA, SORTIMENTA, VREMENA SADNJE I USLOVA KOJI SU DO SADA VLADALI U PROIZVODNJI, NALAZE U RAZLIČITIM FAZAMA RAZVOJA: OD PUNOG CVETANJA DO POČETKA ŽUĆENJA CIME.

USEVI KOJI SU U FAZI INTENZIVNOG PORASTA SU USEVI KOJI SE REDOVNO NAVODNJAVAJU ILI SU BILI POD UTICAJEM PADAVINA LOKALNOG KARAKTERA. U USEVIMA U ODMAKLIM FAZAMA RAZVOJA REGISTRUJE SE POČETAK PROPADANJA CIME I PUCANJE ZEMLJE KAO POSLEDICA NEDOSTATKA PADAVINA I IZUZETNO VISOKIH TEMPERATURA U PROTEKLOM PERIODU.

SLIKA 1: FAZA RAZVOJA KROMPIRA (POČETAK ŽUĆENJA CIME)

KROMPIROV MOLJAC

POSLEDNJIH GODINA, SA KLIMATSKIM PROMENAMA I PORASTOM TEMPERATURA, VEOMA ZNAČAJNA ŠTETOČINA U PROIZVODNJI KROMPIRA JE KROMPIROV MOLJAC. IAKO JE NJEGOVA ŠTETNOST DOMINANTNO VEZANA ZA JUŽNE KRAJEVE NAŠE ZEMLJE, POSLEDNJIH GODINA POSTAJE SVE ZNAČAJNIJI PROBLEM U PROIZVODNJI KROMPIRA I NA PODRUČJU VOJVODINE.

KROMPIROV MOLJAC ŠTETE NANOSI USEVIMA KROMPIRA TOKOM VEGETACIJE U POLJU, ALI U POVOLJNIM USLOVIMA SKLADIŠTA NASTAVLJA SVOJ RAZVOJ I POVEĆAVA ŠTETE NA KRTOLAMA. ŽENKE POLAŽU JAJA OKO BILJAKA NA ZEMLJU, STABLJIKU, NA I U OKCA NA KRTOLAMA. ISPILJENE LARVE SE UBUŠUJU I PRAVE HODNIKE, GALERIJE KROZ NAPADNUTE KRTOLE. OVAKO NAPADNUTE KRTOLE VEOMA BRZO PODLEŽU NAPADU PATOGENA I PROPADAJU. U PROIZVODNJI SEMENA, OŠTEĆENJA NA OKCIMA KRTOLA DOVODE DO SMANJENJA KLIJAVOSTI KRTOLA U NAREDNOJ SEZONI.

SLIKA 2. ŠTETE OD KROMPIROVOG MOLJCA

NA FEROMONSKIM KLOPKAMA REGISTRUJU SE POVEĆANI ULOVI ODRASLIH JEDINKI KROMPIROVOG MOLJCA. TOKOM SLEDEĆE NEDELJE OČEKUJE SE ZNAČAJNO POVEĆANJE BROJNOSTI ZBOG PREKLAPANJA LETA LEPTIRA DRUGE I TREĆE GENERACIJE.

SLIKA 3. ODRASLE JEDINKE KROMPIROVOG MOLJCA NA FEROMONSKOJ KLOPCI

U PROTEKLOM PERIODU U PROIZVODNJI JE ZABELEŽEN VELIKI BROJ TROPSKIH DANA (MAKSIMALNE DNEVNE TEMPERATURE SU PRELAZILE 30°C) ŠTO JE UZ ODSUSTVO PADAVINA IZUZETNO POGODOVALO RAZVOJU TE ŠTETOČINE.

KAKO SE I ZA NAREDNI PERIOD PROGNOZIRA IZUZETNO SUVO I TOPLO VREME KOJE ĆE POGODOVATI KAKO DALJEM RAZVOJU MOLJCA TAKO I BRZOM PROPADANJU CIME, **ULAZIMO U RIZIČAN PERIOD ZA ZAŠTITU KROMPIRA OD OVE ŠTETOČINE.**

PREPORUKA

U OVOM MOMENTU U USEVIMA U ODMAKLIM FAZAMA RAZVOJA (GDE SE REGISTRUJE POČETAK PROPADANJA CIME) TREBA PREDUZETI SVE RASPOLOŽIVE PREVENTIVNE MERE KONTROLE:

- ODRŽAVANJE KOMPAKTNOSTI ZEMLJIŠTA NAVODNJAVANJEM KAKO BI SE SPREČILO STVARANJE PUKOTINA I PRODOR ŽENKI MOLJCA DO KRTOLA.
- ČIM DOĐE DO PROPADANJA CIME OBAVEZNO TREBA VADITI KROMPIR. NIKAKO NE TREBA OSTAVLJATI KROMPIR NA PARCELI IZLOŽEN NAPADU MOLJCA.

- NAKON VAĐENJA, KROMPIR TREBA ČUVATI U SKLADIŠTIMA U KOJIMA JE KONTROLISANA TEMPERATURA (ISPOD 10°C). U TOKU VAĐENJA KROMPIRA MOŽE SE DESITI DA SIMPTOMI NA NEKIM KRTOLAMA NISU VIDLJIVI I DA SE OVAKVE KRTOLE UNESU U SKLADIŠTE. U SLUČAJU NEREGULISANJA TEMPERATURA U SKLADIŠTIMA, OVE KRTOLE PREDSTAVLJAJU REZERVOAR ZA DALJE RAZVIĆE ŠTETOČINE I PROPADANJE KROMPIRA.
- SKLADIŠTA KROMPIRA TREBALO BI DA NA SVIM OTVORIMA BUDU OBEZBEĐENA GUSTIM MREŽAMA KAKO BI SE SPREČIO ULAZAK ODRASLIH JEDINKI I DALJI RAZVOJ MOLJCA.

NA TAKVIM PARCELAMA, PREPORUČUJE SE I SPROVOĐENJE HEMIJSKIH MERA ZAŠTITE, PRIMENOM INSEKTICIDA:

PREPARATA	AKTIVNA MATERIJA	DOZA	KARENCA
CIPKORD 20 EC, CIPRAZOR 20 EC, CRNA MAMBA	CIPERMETRIN	0,3 L/HA	14 DANA

U USEVIMA KROMPIRA SA KASNIM SORTIMENTOM GDE JE NEOPHODNO DALJE OČUVANJE LISNE MASE PREPORUČUJE SE NASTAVAK ZAŠTITE OD NAJZNAČAJNIJIH PROUZROKOVAČA OBOLJENJA.

VIZUELNIM PREGLEDOM TAKVIH USEVA REGISTRUJE SE PRISUSTVO SIMPTOMA PLAMENJAČE KROMPIRA (***Phytophtora infestans***) I CRNE PEGAVOSTI KROMPIRA (***Alternaria solani***).

SLIKA 4. SIMPTOM PLAMENJAČE KROMPIRA (GORE) I CRNE PEGAVOSTI KORMPIRA (DOLE)

MERE ZAŠTITE SE PREPORUČUJU U USEVIMA KROMPIRA KOJI SU U SISTEMU NAVODNJAVANJA JER ONO ZNAČAJNO DOPRINOSI STVARANJU POVOLJNIH MIKROKLIMATKSIH USLOVA ZA RAZVOJ I ŠIRENJE POMENUTIH PATOGENA. PREPORUČUJE SE PRIMENA NEKOG OD NAVEDENIH FUNGICIDA:

PREPARAT	AKTIVNA MATERIJA	DOZA
KARDINAL PLUS	FLUAZINAM+PROPAMOKARB-HIDROHLORID	2 L/HA
ELBRUS, EQUATION PRO WG, ESPADA	CIMOKSANIL+FAMOKSADON	0,4 KG/HA
ACROBAT MZ WG, SPHINX MZ	DIMETOMORF+MANKOZEB	2-2,5 KG/HA

.....

POŠTOVANI POLJOPRIVREDNI PROIZVOĐAČI I POŠTOVANI GLEDAOCI, DETALJNIJE INFORMACIJE O POJAVI ŠTETNIH ORGANIZAMA I MERAMA KONTROLE MOŽETE POGLEDATI NA SAJTU PROGNOZNO IZVEŠTAJNE SLUŽBE ZAŠTITE BILJA VOJVODINE WWW.PISVOJVODINA.COM